

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 maja 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku E. S. z dnia 31.03.2023 r. odmówił przyznania rekompensaty.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31.03.2023 r. dotyczącym zatrudnienia ubezpieczonej w S. (...) w R. widnieje wpis dotyczący zajmowanego przez nią stanowiska – pielęgniarka, starsza pielęgniarka, który nie odpowiada stanowisku wymienionemu w Zarządzeniu resortowym, które brzmi – preparator, zatem w ocenie ZUS brak jest podstaw do przyznania ubezpieczonej rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

(decyzja – k. 28 plik II załączonych do sprawy aktu organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła E. S. zarzucając jej :

- błędne uznanie przez ZUS, iż w przedłożonym przez nią świadectwie pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31.03.2023 r. dotyczącym zatrudnienia w S. (...) w R. wpisane jest stanowisko pracy nie odpowiadające stanowisku wymienionemu w Zarządzeniu Resortowym stanowiącym podstawę prawną przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy z ów świadectwa pracy z dnia 31.03.2023 r. znajdującego się w materiałach dowodowych wynika, iż wykonywała ona pracę w charakterze pielęgniarki - preparatora pracowni histopatologicznej stale i w pełnym wymiarze godzin w okresie 5.04.1991 r. do 30.04.2015 r.
- Wykaz A dział XII ust. 3 pkt 7 - Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983 r. Dz. Urz. Nr 8, poz. 40 w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. Dz. U. nr 8, poz. 43.

Wobec powyższego ubezpieczona wniosła o zmianę w/w decyzji, uwzględnienie spornego okresu zatrudnienia, jako okresu pracy w warunkach szczególnych i przyznanie prawa do rekompensaty od dnia złożenia wniosku o emeryturę z rekompensatą w przedmiotowej sprawie, ewentualnie o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie organowi rentowemu do ponownego rozpoznania.

(odwołanie – k. 3-7)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując że wnioskodawczyni nie udowodniła 15- letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

(odpowiedź na odwołanie – k. 9-10)

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku wnioskodawczyni poparła odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):19:33 – 00:19:35 – płyta CD – k. 88)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

E. S. urodziła się w dniu (...).

(okoliczność bezsporna)

Wnioskodawczyni zatrudniona była od 1 maja 1984 roku do 30 września 2016 roku w pełnym wymiarze czasu, w tym: od 1 maja 1984 roku do 31 grudnia 2013 roku w S. (...) w R., od

1 stycznia 2014 roku w (...) Centrum Medyczne Sp. z o.o. S. Szpital (...). D. (...) w R. (przejęta na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p.) na stanowisku pielęgniarki, starszej pielęgniarki.

(świadczenie pracy – k. 7 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 3/część A akt osobowych załączonych do sprawy, angaże, odcinki z listy płac za okres 2014 r., potwierdzenie otrzymania nagrody jubileuszowej, skierowanie na badania lekarskie, zaświadczenie lekarskie w kopercie – k. 75)

Wnioskodawczyni zatrudniona była w S. (...), Szpitalu (...). D. (...) w okresie od 1 listopada 2018 roku do 31 stycznia 2023 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pielęgniarki/pielęgniarki szkolnej.

(świadczenie pracy – k. 17-17 verte plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 4/część C akt osobowych załączonych do sprawy)

Z treści świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego w dniu 31 marca 2023 roku przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Szpital (...). D. (...) w R. wynika, że skarżąca była zatrudniona od 1 maja 1984 r. do

30 września 2016 r., w tym w okresie od 01.05.1984 r. do 31.12.2013 r. w S. (...) w R., w okresie od 01.01.2014 r. do 30.09.2016 r. w (...) Centrum Medyczne Spółka z o.o. S., Szpital (...). D. (...) w R. przejęta na podstawie art. 23⁽¹⁾ k.p.. z S. (...) w R. - na stanowisku: pielęgniarki, starszej pielęgniarki, w pełnym wymiarze godzin.

W świadectwie tym wskazano, że ubezpieczona wykonywała pracę w charakterze pielęgniarki-preparatora pracowni histopatologicznej stale i w pełnym wymiarze godzin w okresie od 05.04.1991 r. do 30.04.2015 r. - Wykaz A dział XII ust. 3, pkt.7 - Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983r. Dz. Urz. nr 8, poz. 40 w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. Dz.U. nr 8, poz.43.

(świadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach – k. 26 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88 w związku z rozprawą z dnia 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):04:17 – 00:17:10 – płyta CD – k. 46)

(...) histopatologiczna zajmowała się wykonywaniem badań histopatologicznych – wycinków pobieranych z organizmu człowieka.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88)

Aby wykonywać pracę jako pielęgniarka-preparator pracowni histopatologicznej wnioskodawczyni odbyła specjalne szkolenie, przyuczenie w Szpitalu im. (...) w Ł..

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88 w związku z rozprawą z dnia 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):04:17 – 00:17:10 – płyta CD – k. 46)

Wnioskodawczyni wykonywała takie same czynności jak W. M. – również zatrudniona w w/w miejscu na stanowisku pielęgniarki-preparatora pracowni histopatologicznej.

(zeznania świadka W. M. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):20:43 – 00:28:59 – płyta CD – k. 46)

Do zakresu zadań pielęgniarki pracowni histopatologicznej należało:

1. przyjmowanie materiałów do badań histopatologicznych po dokładnym sprawdzeniu danych na skierowaniu i na pojemniku z materiałem.

2. oznaczenie przyjętych badań numerem i datą przyjęcia oraz wpisaniu do księgi badań skorowidzu alfabetycznego.
3. bieżące informowanie kierownika / lekarza pracowni o badaniach pilnych i doraźnych.
4. przygotowanie materiału do zrobienia wycinków przez lekarza / od zrobienia wycinka do oddania gotowego preparatu do oceny/.
5. przeprowadzanie badań w autotechnikomie , bądź ręcznie.
6. zatapianie wycinków w parafinie i krojenie.
7. barwienie preparatów.
8. prowadzenie księgi badań histopatologicznych.
9. przygotowanie odczynników , właściwe ich zabezpieczenie i przechowywanie.
10. przygotowanie skierowań , bloczków i preparatów do archiwum.
- 11 . należyte zabezpieczenie i przechowywanie materiałów dostarczonych do badań.
12. dbałość o utrzymanie porządku w pomieszczeniach przeznaczonych do badań histopatologicznych w szczególności na stole laboratoryjnym i w szafkach z materiałem, mikroskopowym, bloczkami parafinowymi preparatami.
13. osobiście doprowadzanie do należytej czystości precyzyjne przyrządy , przybory i szkło oraz dopilnować aby inne przybory i przyrządy po ich użyciu i doprowadzeniu do czystości były ustawione na swoich miejscach.
14. prowadzenie innej dokumentacji medycznej poza księgą badań, zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi i przyjętymi zasadami.
15. zaopatrywanie pracowni w niezbędne do działalności materiały, środki , leki i druki.
16. racjonalne wykorzystanie materiałów i środków.
17. współpraca z innymi członkami zespołów terapeutycznych.
18. systematyczne doskonalenie kwalifikacji zawodowych i jakości świadczonych usług.
19. racjonalne wykorzystanie czasu pracy.
20. przestrzeganie dyscypliny pracy oraz przepisów BHP.
21. wykonywanie doraźnie lub okresowo zadań w innych ogniwach działu podstawowego, zgodnie z decyzją naczelnego pielęgniarki i kierownika / lekarza pracowni histopatologicznej.

Do zakresu odpowiedzialności pielęgniarki pracowni histopatologicznej należało:

1. odpowiadanie za kompleksową realizację zakresu obowiązków.
2. ponoszenie osobistej odpowiedzialności za podejmowane decyzje oraz za wyniki podjętych działań lub przekazanych innym członkom zespołów terapeutycznych.

Na powierzonym wnioskodawczyni przez pracodawcę stanowisku pracy była uprawniona do:

1. samodzielnego organizowania pracy na swoim stanowisku.

2. samodzielnego udzielania pierwszej pomocy w stanach nagłego pogorszenia się stanu zdrowia pacjenta pod warunkiem ukończenia kursu specjalistycznego.

3. podawania doraźnie, słabo działających leków przeciwbólowych zgodnie z załącznikiem nr. 2 do Rozp. MziOS z dn. 2 .IX. 97 r w sprawie zakresu i rodzaju świadczeń zapobiegawczych , diagnostycznych , leczniczych i rehabilitacyjnych wykonywanych przez pielęgniarkę samodzielnie bez zlecenia lekarza.

4. informowania pacjentów o sposobie przygotowania się pacjenta do badania zgodnie z obowiązującymi standardami oraz o sposobie zachowania w czasie i po badaniu.

5. zgłaszania uwag , spostrzeżeń i wniosków dotyczących stanu zdrowia i zachowania chorego.

6. zgłaszania uwag co do organizacji obsługi i wyposażenia stanowiska pracy oraz pracy działów pomocniczych szpitala.

7. podnoszenia własnych kwalifikacji poza zakładem po uzyskaniu zgody przełożonego.

(zakres obowiązków, odpowiedzialności, uprawnień w kopercie – k. 41, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88 w związku z rozprawą z dnia 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):04:17 – 00:17:10 – płyta CD – k. 46)

Od chwili przyjęcia materiału do badania część preparatów była przekrawana przez lekarza, następnie wnioskodawczynie – pielęgniarka preparator pracowni histopatologicznej obrabiała je. Wycinki umieszczane były w odpowiednich odczynnikach. Wnioskodawczynie miała styczność z formaliną, acetylenem i ksylenem.

(zeznania świadka W. M. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):20:43 – 00:28:59 – płyta CD – k. 46, zeznania świadka U. A. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):28:59- 00:34:39 – płyta CD – k. 46, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88)

Lekarze szpitala, w którym pracowała skarżąca woleli pracować z pielęgniarkami niż osobami wykonującymi pracę laboranta, gdyż pielęgniarki lepiej znały się na anatomii człowieka.

(zeznania świadka U. A. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):28:59- 00:34:39 – płyta CD – k. 46)

Wnioskodawczynie powyższe czynności wykonywała od 05.04.1991 r. do 30.04.2015 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, który ją obowiązywał czyli po 5 godzin dziennie (od 8 do 13). Nie była delegowana do innych zadań.

(zeznania świadka W. M. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):20:43 – 00:28:59 – płyta CD – k. 46, zeznania świadka U. A. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):28:59- 00:34:39 – płyta CD – k. 46, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88)

W 2015 roku pracownia histopatologiczna została zlikwidowana. Szpital uległ prywatyzacji. Wnioskodawczynie została przeniesiona na Oddział Chorób Płuc.

(zeznania świadka U. A. na rozprawie w dniu 20 listopada 2023 roku e-protokół (...):28:59- 00:34:39 – płyta CD – k. 46, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 22 stycznia 2024 roku e-protokół (...):08:33 – 00:19:33 – płyta CD – k. 88)

Decyzją z dnia 8 maja 2023 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. po rozpatrzeniu wniosku E. S. z dnia 31.03.2023 r. odmówił jej przyznania rekompensaty.

(decyzja – k. 28 plik II załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych i aktach organu rentowego, w tym w aktach osobowych ubezpieczonej oraz w oparciu o dowód z przesłuchania ubezpieczonej w charakterze strony oraz świadków.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i samej ubezpieczonej, gdyż są spójne, przekonywujące i wzajemnie się potwierdzają.

Zeznania świadków – osób niezainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy na korzyść którejkolwiek ze stron, a jednocześnie pracowników S. (...) w R., Szpitalu (...). D. (...) w R., w tym samym czasie co wnioskodawczyni, nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują i potwierdzają jednoznacznie, że ubezpieczona pracowała w szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej okazało się zasadne w całości i skutkuje przyznaniem jej prawa do rekompensaty.

Według art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 164) ustawa określa warunki nabywania prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych „emeryturami pomostowymi”, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2023.0.1251).

Regulacja dotycząca prawa do rekompensaty z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, o którą ubiegała się wnioskodawczyni została wprowadzona do ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Art. 2 pkt 5 tej ustawy zawiera definicję rekompensaty rozumianej jako odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Z kolei warunki jej przyznawania oraz sposób jej obliczenia wskazują art. 21 – 23 zamieszczone w Rozdziale III (...).

Art. 23 stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę oraz, że przyznawana jest ona w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W art. 21 ust. 1 ustawy wskazano natomiast, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Z art. 21 ust. 2 ustawy wynika zaś, że rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Bezspornym jest, że ubezpieczona nie korzystała z prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym.

Wprawdzie w ust. 2 wyraźnie zastrzeżono, że prawo do rekompensaty nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jednak w ocenie Sądu w przepisie tym chodzi niewątpliwie o emeryturę wcześniejszą przyznaną na podstawie przepisów tej ustawy. Odmiennie rozumienie tego przepisu, tj. uznanie, że rekompensata powyższa nie przysługuje również w wypadku przyznania prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, prowadziłoby do uznania, że art. 21, ust. 1 jest przepisem martwym, gdyż brak byłoby kategorii osób spełniających kryteria do uzyskania przedmiotowej rekompensaty. Należy zatem

kierować się wykładnią celowościową i uznać, że racjonalny ustawodawca w żadnym wypadku nie dążyłby do stworzenia przepisu, który nie miałby podstaw do funkcjonowania w obrocie prawnym.

Zatem przesłankami uprawniającymi do rekompensaty są:

- utrata przez ubezpieczonego możliwości przejścia na emeryturę w związku z wygaśnięciem po dniu 31 grudnia 2008r. – w stosunku do ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r. – podstawy normatywnej przewidującej takie uprawnienie;
- niespełnienie przez ubezpieczonego warunków uprawniających go do emerytury pomostowej;
- legitymowanie się przez ubezpieczonego co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- niezyskanie przez ubezpieczonego prawa do wcześniejszej emerytury według zasad przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zatem ostatecznie posiadania przez ubezpieczoną na dzień 1 stycznia 2009 r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Organ rentowy zakwestionował przy tym prawidłowość zapisów zawartych w przedłożonym świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 31.03.2023 r. oraz to, że w przywołanym przez pracodawcę punkcie 7 ust 3 działu XII wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.07.1983 r. wskazane jest stanowisko preparatora. Zdaniem ZUS w żadnym z punktów ust 3 – dotyczącego prac w prosektorjach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej – nie jest wymienione, ani stanowisko pielęgniarki, ani pielęgniarki – preparatora.

Odnosząc się do powyższych zarzutów, w pierwszej kolejności do nazwy stanowiska zajmowanego przez ubezpieczoną, wskazać trzeba, iż z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że o zaliczeniu spornego okresu do pracy w szczególnych warunkach powinien decydować rodzaj wykonywanej pracy, a nie nazwa zajmowanego stanowiska, inaczej mówiąc, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez pracownika stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009, nr 5-6, poz. 75, z 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283, z 4 października 2007r., I UK 111/07, z 19 września 2007r., III UK 38/07, OSNP 2008, nr 21-22, poz. 329, z 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008, nr 21-22, poz. 325). Tym samym nazwa stanowiska pracy nie decyduje o charakterze pracy jako wykonywanej w szczególnych warunkach (wyroki Sadu Najwyższego: z 24 marca 2009r., I PK 194/08, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 281, z 8 czerwca 2011r., 393/10, LEX nr 950426, z 3 kwietnia 2014r., II UK 413/13, LEX nr 1475167).

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2021r. I (...) 6/21, LEX nr 3117718 Sąd Najwyższy potwierdził powyższy pogląd, uznając, że wykazy resortowe, wydane na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr. 8 poz.43) nie mają - po wejściu w życie Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997r.- charakteru normatywnego (powszechnie obowiązujących przepisów prawa), lecz mają jedynie charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający. Ponadto dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy, stąd decydujące znaczenie w analizie charakteru pracy ubezpieczonej z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość zakwalifikowania jej pod którąś z pozycji wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Odnosnie zastrzeżeń ZUS do treści świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, to w tym miejscu wskazać dodatkowo należy, iż zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w

sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresy pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Organ rentowy, oceniając możliwość zaliczenia danego okresu do okresu pracy w szczególnych warunkach, może uwzględnić wyłącznie te okresy pracy w szczególnych warunkach, które zostały uwodnione na podstawie powyższego dokumentu stwierdzającego charakter i stanowisko pracy w warunkach szczególnych w określonych okresach. Dokumenty te są dla organu rentowego wiążące nie tylko w pozytywnym, ale i w negatywnym tego słowa znaczeniu. Oznacza to, że z jednej strony stanowią one dowód na fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w szczególnych warunkach, a z drugiej strony ich brak, czy nieprawidłowe wypełnienie, uniemożliwia ustalenie tej okoliczności za pomocą innych środków dowodowych.

Niemniej w niniejszej sprawie – zakwestionowaniu przez organ rentowy powyższych środków dowodowych – ubezpieczona może dochodzić ustalenia tych okoliczności w postępowaniu sądowym, w którym w myśl art. 472 i 473 k.p.c. powyższe obostrzenia nie obowiązują. Sąd nie jest bowiem związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r., III UZP 5/85 wyjaśnił, że w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy. Pogląd ten został rozwinięty w znowelizowanym art.473 k.p.c., który stanowi, że w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron. W postępowaniu przed tymi sądami okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń mogą być udowodniane wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi (por. wyr. SN z dnia 02.02.1996 r. II URN 3/95 OSNP 1996/16/239).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczona posiada wymagany 15- letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczona wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, prace w szczególnych warunkach w okresie zatrudnienia w S. (...) w R., Szpitalu (...). D. (...) w R. od 05.04.1991 r. do 30.04.2015 r. na stanowisku preparatora pracowni histopatologicznej. Przy czym, bez znaczenia na taką ocenę jej pracy pozostaje, że pracodawca przypisał jej stanowisko pielęgniarki-preparatora pracowni histopatologicznej, bowiem praca na tym stanowisku, wiązała się wyłącznie z jej wykonywaniem w pracowni histopatologicznej – obróbką przyjmowanych do badań histopatologicznych materiałów (wycinków), podczas której miała styczność z formaliną, acetylenem i ksylenem. Skarżąca przygotowywała materiał do zrobienia wycinków przez lekarza. Powyższe okoliczności znajdują odzwierciedlenie w zgodnych zeznaniach powołanych w niniejszej sprawie świadków korespondujących z zeznanymi wnioskodawczyni.

Konsekwencją pracy w wyżej wymienionym charakterze było obniżenie czasu pracy wnioskodawczyni do 5 godzin dziennie (od 8 do 13). Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że praca wykonywana w takich warunkach nie pozostaje bez wpływu na szybsze obniżenie zdolności do świadczenia pracy jak również wymaga wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne.

Reasumując, dla kwalifikacji pracy ubezpieczonej jako pracy w szczególnych warunkach decydujące znaczenie ma miejsce wykonywania pracy tj. w pracowni histopatologicznej.

Praca ubezpieczonej była pracą w szczególnych warunkach i jest ona wymieniona w wykazie A Dział XII „prace w służbie zdrowia i opiece społecznej” pod pozycją 3 jako prace w prosektoriami i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (Dz. U. 1983 r., Nr 8, poz. 43).

Sąd Okręgowy stwierdził też, iż analogiczne stanowisko pracy wnioskodawczynie również zostało zawarte w zarządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej (Dz.Urz. (...).1983.8.40) w załączniku A, Dziale XII, ust. 3 pkt 7 – prace w prosektoriach i zakładach anatomopatologicznych, histopatologicznych i medycyny sądowej: preparator.

Tak więc odwołująca w całym spornym okresie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wyłącznie prace w szczególnych warunkach, określone w wykazie takich prac.

Bez znaczenia pozostaje, że ZUS zakwestionował zapisy wystawionego przez pracodawcę świadectwa pracy z wykazanymi okresami pracy w warunkach szczególnych. Fakt wykonywania takiej pracy został bowiem wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. Należy jeszcze raz powtórzyć, że w postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą jak już wspomniano wcześniej wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając zatem na uwadze wszystkie powyższe rozważania, należało uznać, że wnioskodawczynie legitymuje się 15- letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Wobec faktu, że ubezpieczona spełniła także pozostałe przesłanki uprawniające ją do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.